

T.C.
ULAŞTIRMA DENİZCİLİK VE HABERLEŞME BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/5872
Gk 140

Sayı : B.11.0.SGB.0.01.00.610.01/ 1466
Konu : Ardahan Milletvekili
Sayın Ensar ÖĞÜT'ün
yazılı soru önergesi

10 Mayıs 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 09.04.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-59105 sayılı yazınız.

Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT'ün 7/5872 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
Bakan

EK :
1) Cevap formu (3 Sayfa)

ARDAHAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ENSAR ÖĞÜT'ÜN
7/5872 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

Yaşasın deniz. Ama nasıl yaşasın denizlerimizi, karadan ve denizden gelen kirlilik nedeniyle hızla kaybediyoruz. Denizlerde yaşam her geçen gün bitiyor. Nehirler HES lere yenik düşüyor. Marmara ölü denize dönüşüyor. Deniz kirliliği, Türkiye'nin ilk sorunları arasında bile sayılmıyor. İstanbul denizini yitiriyor, Marmara'da 12 ye 5 kalmıştır. Marmara da oksijen değeri yer yer sıfıra yaklaşmaktadır. Doğu Marmara'nın dibi organik çamurla kaplanmıştır. Marmara'nın ekonomik değeri olan 124 balık türü son 40 yılda yok olmuştur. 46 bin kişinin geçimi balıkçılıktandır. Yılda ortalama 500 bin ton balık avlanarak yaklaşık 900 milyon TL.lik bir ekonomik değer yaratılıyor.

SORULAR:

1-Üç tarafı denizlerle çevrili olan bir ülkede yaşamaktayız. Yüzbinlerce insanımızı denizlerden gerek balıkçılık yaparak, gerekse turizm işletmeciliği yaparak geçimini sağlamaktadır. Bu denizlerimizin kirlenmesini önlemek için neler yapılmaktadır?

2-Ülkemizde kapatılan yada özelleştirilen tersaneler Denizciliğimize ve gemiciliğimize ağır darbe vurmuş mudur?

3-Çalışanların mağdur edilmesi tersane alanlarının rant kavgasına neden olmuş mudur?

CEVAPLAR:

Deniz Alaka ve Menfaatleri Yüksek Koordinasyon Kurulunca 23.10.1982 gün ve 17847 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 8/5373 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince "Haliç ve Boğazlardaki Gemi inşa ve gemi onarımı, gemi donatımı ile gemi çekek faaliyetlerine kapatılmıştır" hükmü ile birlikte 18.11.1983 tarihinde kabul edilen 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun geçici 12. Maddesinde "Boğaziçi alanında kömür ve yakıt depoları ve tersaneler ve yan sanayi gibi kullanımlar 1985 yılı sonuna kadar Bakanlar Kurulunca alınacak kararda öngörülen süre içinde başka bölgelere nakledilir hükmü yer almıştır."

Daha önce 22.09.1969 tarihinde 6/12421 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile özel sektöre tahsis edilmek üzere "Gemi İnşa ve Yan Sanayi Yapım Bölgesi" olarak ilan edilen Tuzla Aydınli Liman bölgesine, yukarıdaki Bakanlar Kurulu kararları neticesinde Haliç ve Boğazda yer alan tesisler taşınmıştır.

Haliç ve Boğazdaki İşyerlerinin Gemi İnşa ve Bakım Onarıma kapatılması kararıyla kısa bir sürede Tuzla'ya taşınmak zorunda kalmışlardır. Bununla birlikte değişik tarih ve bölgelerde Tersane Bölgeleri oluşturulmuş ve yerlerin dağıtımı müteşebbislere yapılmış bunların dışında münferit tersane kurulması talepleri değerlendirilerek müteşebbislerin yatırım yapmaları sağlanmıştır.

Ülkemizde 2002 yılında kurulu kapasitesi 550 bin DWT'a sahip 37 tersane faaliyet gösterirken, Nisan 2012 yılında tersane sayısı 71 olmuş, kurulu kapasitemiz ise, 3,6 milyon DWT'a ulaşmıştır. Diğer yandan; 52 adet yeni tersanenin proje ve yatırım çalışmaları devam etmektedir. Bu yatırımlar da tamamlandığında toplam tersane sayımız 123'e, toplam kurulu kapasitemiz 7 milyon DWT/Yıl'ın üzerine çıkacaktır.

Özel sektörün dışında, kamu tersanelerinin bağlı olduğu “Gemi Sanayi A.Ş.”nin kapatılması ile Haliç ve Camialtı Tersaneleri İstanbul Büyükşehir Belediyesi bünyesinde, İstanbul Tersanesi (Pendik Tersanesi) ve İzmir Alaybey tersanesi ise 1999 depreminden sonra Deniz Kuvvetleri Komutanlığı bünyesinde faaliyet göstermektedir.

Yukarıda açıklandığı gibi Ülkemizde kapatılan veya özelleştirilen tersane bulunmamakta olup, son yıllarda dünyada yaşanan global ekonomik krizden dolayı bazı tersanelerimizde sipariş bulunamamasından dolayı oluşan işsizlik nedeniyle tersane faaliyetleri sekteye uğramıştır.

Emek yoğun bir karaktere sahip gemi inşa sanayi, ülkelerde her zaman bir istihdam potansiyeli olarak görülmüştür. Tersanelerde doğrudan istihdam edilen 1 işçi, yerli katkı oranına bağlı olarak bağlı sektörlerde 6 işçiye kadar istihdam sağlamaktadır. Yerli katkı oranı ortalama % 50 kabul edilirse bu oran ülkemiz için 1/3 tür.

Gemi inşa sanayimizin istihdam kapasitesi 2003 yılında 13.000 kişi iken günümüzdeki istihdam ise 21.600 kişi civarındadır.

Bu nedenle yatırım aşamasında bulunan tesisler bulunması da göz önüne alındığında tersane alanlarının rant kavgasına neden olacağı düşünülmemektedir.

Öte yandan denizlerimizdeki gemi kaynaklı kirlilik ile mücadele kapsamında çeşitli çalışmalar yapılmaktadır.

Bunlar :

1- Acil Müdahale Merkezlerinin Kurulması

Denizlerimizde meydana gelmesi muhtemel petrol ve diğer zararlı madde kazaları sudaki ekosistem (fauna ve flora) içinde yer alan canlı ve cansız sistemler arasındaki karmaşık ve hassas dengeyi etkilemektedir. Petrol türevleri, pestisit ve ağır metal gibi kimyasal kirleticilerin, suda yaşayan canlılarda meydana getirdikleri toksik, akut, kronik ve doğrudan etkilerin yanı sıra dolaylı fizyolojik etkileri de olmaktadır. Bu tür kirleticiler, canlı kaynakların yumurtalarını ve genç bireylerini çok daha fazla etkilemektedir.

Bu tehlikenin önlenmesine yönelik olarak, 20 Ekim 2006 tarihinde Bakanlığımız tarafından “Acil Müdahale Merkezlerinin Oluşturulması ve Denizlerimizde Mevcut Durumun Tespiti için Fizibilite Çalışması” TÜBİTAK (MAM) Marmara Araştırma Merkezi ile başlatılmıştır. 20 Ekim 2009 tarihinde tamamlanan proje kapsamında petrol ve petrol ürünleri ile kimyasal maddelere müdahale etmek amacıyla YAKAMOS adlı karar destek sistemi kurulmuştur.

Proje kapsamında yangın, patlama, mekanik ve yapısal bozukluklar dâhil gemi hasarları, çatılma, kirlilik, bozulan gemi dengesi ve karaya oturma gibi olaylar sonucunda, can, mal, seyir ve çevre emniyeti açısından tehlike altında bulunan ve/veya tehdit altında bulunan geminin/gemilerin emniyetli ve güvenli deniz alanlarına yönlendirilmesi amacıyla kıyılarımızda olası sığınma alanlarını belirlenmiştir.

Denizlerimizde meydana gelebilecek petrol ve diğer zararlı madde kirliliği ile mücadele için “Ulusal Deniz Emniyeti ve Acil Müdahale Merkezi”nin gemi trafiği açısından en riskli bölge olan Marmara Denizi kuzeyinde yer alan Tekirdağ da kurulmasına, ulusal merkezin Antalya’da kurulacak olan “Bölgesel Acil Müdahale Merkezi” ile desteklenmesine karar verilmiştir. Ayrıca, söz konusu merkezlere ilave olarak hassas alanlarda ve gemi trafiğinin yoğun olduğu alanlarda petrol ve petrol ürünleri ile kimyasal maddelere müdahale amacı ile kullanılacak malzeme, araç gereç ve ekipmanın bulunduğu 15 adet depo kurulmasına karar verilmiştir.

Yürütülen fizibilite çalışması içerisinde, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü, Türkiye kıyılarında bulunan limanlar gibi Bakanlığımızın ve ülkenin hali hazırdaki ve planlanan tüm alt yapıları dikkate alınarak yatırım planlaması yapılmıştır.

Bu gün itibariyle, Antalya’da bulunan Bölgesel Acil Müdahale Merkezi inşaatına başlanmış olup, Tekirdağ’da yer alacak olan Ulusal Merkezin inşaatına da bu yıl içerisinde başlanacaktır. Merkezlerin haricinde kurulacak olan depolama alanları tamamen mobilize olarak planlanmakta olup, malzeme tedarikine 2013 yılında başlanacaktır.

2- Kirliliklerin Radarla Tespiti

Bakanlığımız tarafından gemi trafik hizmetlerinin kıyılarımızda yaygınlaştırılması amacıyla yürütülen proje kapsamında, deniz yüzeyinde askıda kalan yağ tabakasının tespitine ilişkin pilot bir uygulama bulunmaktadır. Söz konusu pilot çalışma kapsamında, İzmit Körfezi’nde yer alan gemi trafik hizmetleri radar kulesinden kirlilik tespiti de yapılacaktır. Kirlilik tespit sisteminin sonuçlarına göre, bu uygulama tüm radar kulelerine yaygınlaştırılacaktır. Bu sayede gemi trafiğinin yoğun olduğu alanlarda 7/24 kirlilik denetiminin yapılması sağlanmış olacaktır.

3- Uydu Görüntüleri İle Kirlilik Tespiti

Gemi kaynaklı kirliliğin tespiti için uydu görüntüleri kullanılarak idari yaptırımlar uygulanmakta ya da geminin varış limanının ülkemiz dışındaki bir varış limanı olması durumunda ilgili kıyı devletinden idari yaptırımda bulunulması için talepte bulunmaktadır.

Bakanlığımızca Mayıs 2011 tarihinde çıkarılarak yürürlüğe giren “Avrupa Deniz Emniyeti Ajansı (EMSA)’dan alınan Deniz Kirlilik Raporlarının, Değerlendirilmesi ve Bu Raporlar Kapsamında Yapılacak İşlemler 2011/2 sayılı Genelge” kapsamında Bakanlığımız ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca yürütülmektedir

Uydu görüntülerinin elde edildiği Clean Sea Net sisteminden gelen ihbarlar 24 saat esasına göre çalışmakta olan Ana Arama Kurtarma Koordinasyon Merkezine ulaşmakta oradan ilgili birimlere dağıtılmaktadır. İhbarın alınmasına müteakip Sahil Güvenlik Komutanlığımızın deniz ve hava unsurları ile kirliliğin yerinde tespiti yapılmakta ve kirliliğe sebep olan bir gemi ise varıldığı limanda detaylı bir şekilde denetlenmekte, denetlemeler sonucunda kirlilik yaptığını kanıtlayan deliller bulunmasına müteakip cezai işlem uygulanmaktadır.

